

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Akčný plán pre otvorenú vedu na roky 2026 – 2028

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2025/662>

Materiál v pripomienkovom konaní do 30.12.2025

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál predkladá do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže na základe bodu B.4. uznesenia vlády SR č. 317 z 9. júna 2021 v znení bodu B.1. uznesenia vlády SR č. 366 zo 4. júla 2025

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Účelom Akčného plánu pre otvorenú vedu na roky 2026–2028 je pokračovať v procese implementácie princípov otvorenej vedy do slovenského výskumno-vývojového priestoru, stavať na výsledkoch úspešne splnených úloh a dokončiť úlohy prenesené z predchádzajúceho obdobia a stanoviť v rámci realizácie Národnej stratégie pre otvorenú vedu ďalšie kroky smerujúce k naplneniu jej opatrení

Postoj RÚZ k materiálu

Účelom Akčného plánu pre otvorenú vedu na roky 2026–2028 je pokračovať v procese implementácie princípov otvorenej vedy do slovenského výskumno-vývojového priestoru. **RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené pripomienky, ktorých cieľom je väčšie zohľadnenie špecifických podmienok výskumu a vývoja realizovaného mimo akademickej obce, najmä v priemyselných výskumných a technologických centrách a v projektoch spolupráce verejného a súkromného sektora.**

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Všeobecná zásadná pripomienka k akčnému plánu ako celku

Navrhujeme doplniť do akčného plánu explicitné zohľadnenie výskumu a vývoja realizovaného mimo akademickej obce, najmä v priemyselných výskumných a technologických centrách a v projektoch spolupráce verejného a súkromného sektora.

Odôvodnenie:

Významná časť výskumu a vývoja s vysokou pridanou hodnotou, najmä v oblasti technológií a inovácií, sa realizuje mimo akademického prostredia. Absencia súkromného sektora v akčnom pláne môže viesť k vnímaniu akčného plánu ako dokumentu určeného výlučne pre akademickú obec, čo oslabuje jeho prepojenie na inovačnú politiku štátu a na praktické uplatnenie výsledkov výskumu v hospodárskej praxi. Z uvedených dôvodov považujeme za nevyhnutné rozšíriť pôsobnosť akčného plánu aj na oblasť aplikovaného výskumu a experimentálneho vývoja, ktorá sa v praxi významne realizuje v súkromných alebo poloverejných výskumných subjektoch, ako aj v projektoch verejno-súkromnej spolupráce financovaných alebo spolufinancovaných z verejných zdrojov. Dané doplnenie by umožnilo, aby princípy otvorenej vedy boli uplatňované konzistentne v celom výskumno-vývojovom ekosystéme Slovenskej republiky, pri zohľadnení špecifik jednotlivých typov výskumu.

2. Všeobecná zásadná pripomienka k akčnému plánu ako celku

Navrhujeme doplniť akčný plán o osobitné opatrenia zamerané na zosúladenie princípov otvoreného prístupu k výskumným dátam s ochranou práv duševného vlastníctva pri aplikovanom výskume a vývoji.

Odôvodnenie:

V aplikačnej praxi môže neadresované uplatňovanie princípov Open Data viesť k zverejneniu informácií, ktoré sú rozhodujúce pre patentovateľnosť alebo inú formu ochrany výsledkov výskumu a vývoja. Takýto stav môže mať

negatívny vplyv na verejno-súkromnú spoluprácu, ako aj na návratnosť verejných investícií do výskumu a vývoja. Akčný plán síce obsahuje strategickú oblasť venovanú ochrane práv duševného vlastníctva, táto sa však sústreďuje najmä na otázky licencií pri publikovaní a nevzťahuje sa dostatočne na špecifiká technologického výskumu a vývoja v rámci súkromného sektora. Považujeme za nevyhnutné explicitne uchopiť situácie, v ktorých je cieľom výskumu a vývoja vytvorenie patentovateľných alebo inak právne chránených výsledkov, najmä v prípade projektov financovaných alebo spolufinancovaných z verejných zdrojov za účasti súkromných partnerov.

Zdroj:

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2025/662>